Att identifiera undervisningsutmaningar och planera för utvecklingsinsatser

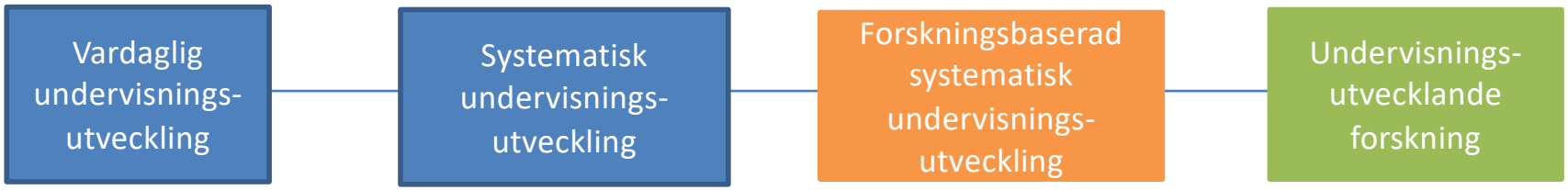
Inger Eriksson
professor vid Stockholms universitet
& samverkanslektor vid Örebro universitet

Idé

* Att som utvecklingsansvarig veta vad som behöver utvecklas i undervisningen för att öka förutsättningarna för elevers lärande i enlighet med kunskapsuppdraget i läroplanen

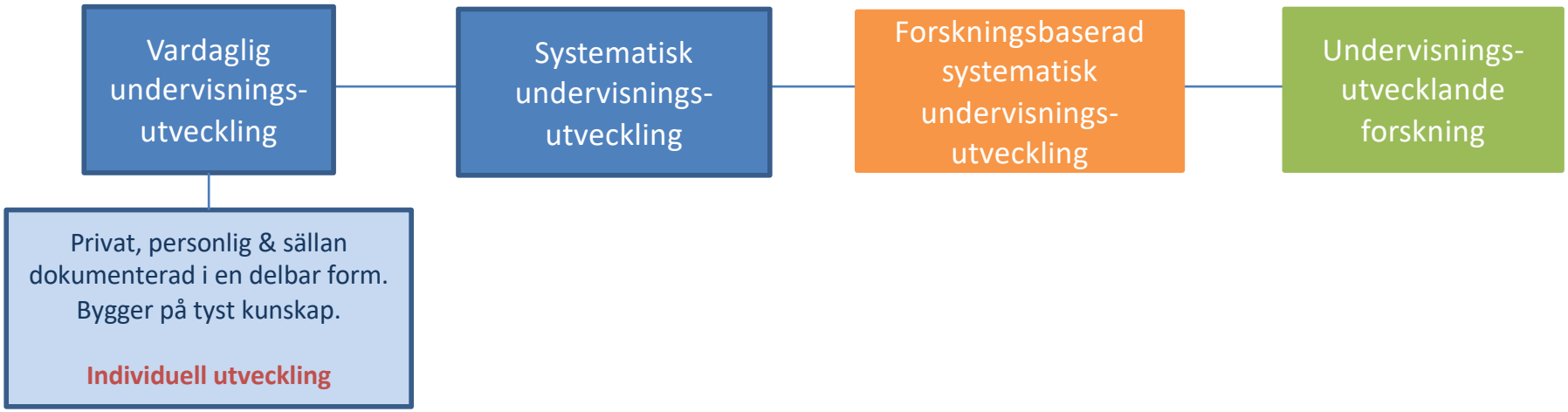
* Att har redskap för att bygga skolans systematiska kvalitetsarbete inifrån och i samverkan lärare skolledning

Olika former av undervisningsutveckling

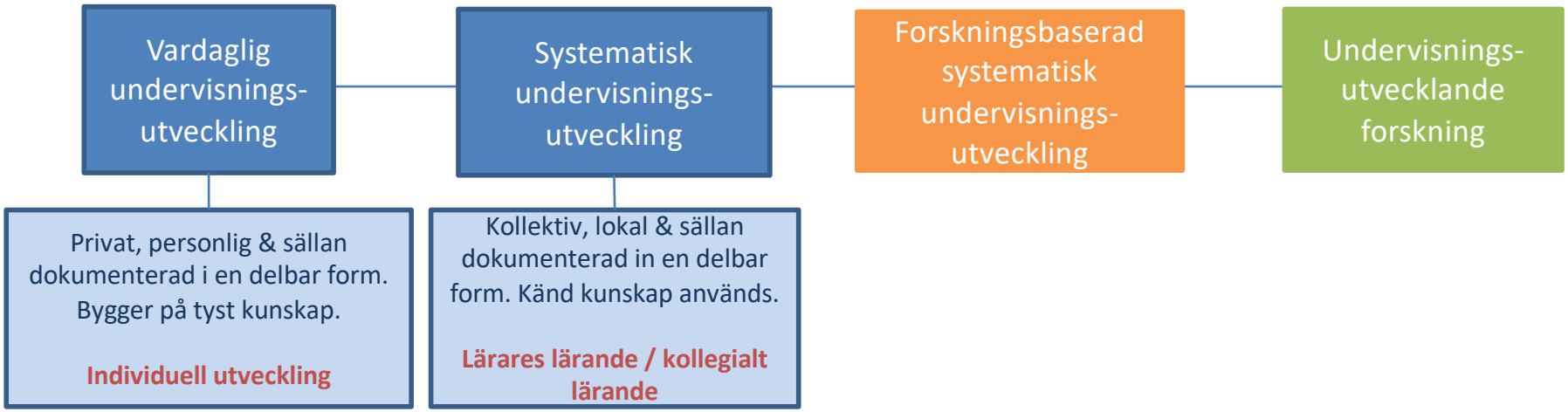
(utvecklad efter Carlgren & Eriksson)

Olika former av undervisningsutveckling

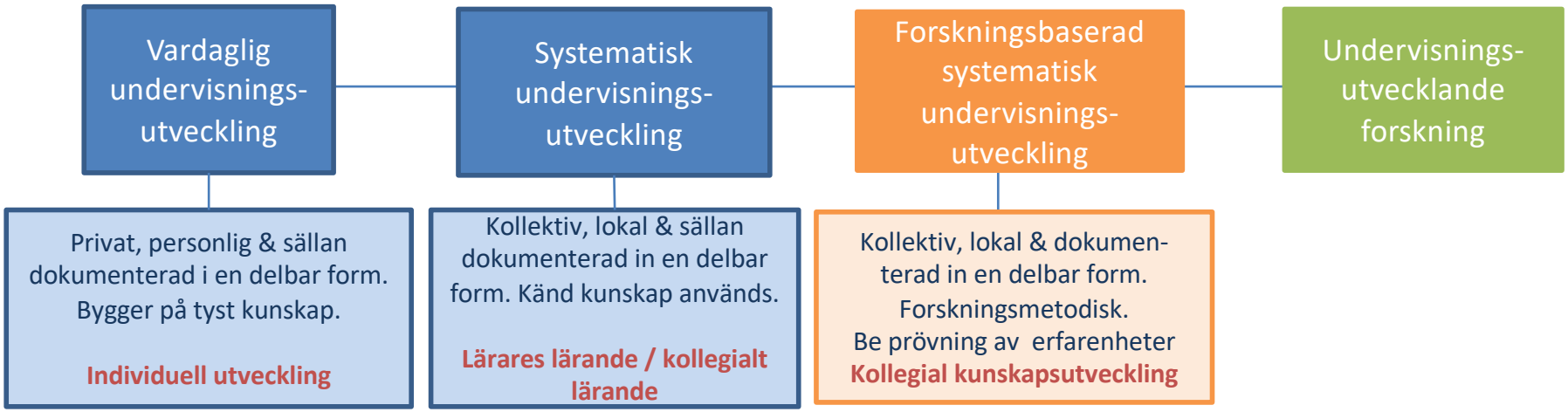
(utvecklad efter Carlgren & Eriksson)

Olika former av undervisningsutveckling

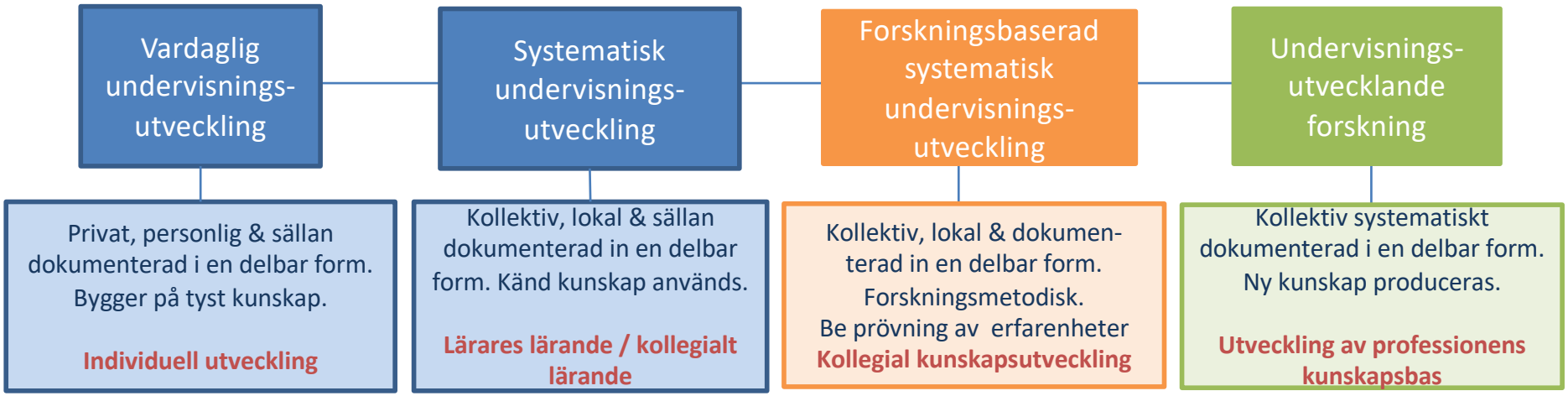
(utvecklad efter Carlgren & Eriksson)

Olika former av undervisningsutveckling

(utvecklad efter Carlgren & Eriksson)

Olika former av undervisningsutveckling

(utvecklad efter Carlgren & Eriksson)

Frågor som behöver diskuteras

- Vad betyder det att leda/driva utvecklingen av en undervisning som vilar på vetenskaplig grund?
- Hur kan vi veta att utvecklingsinsatser svarar mot kunskapsuppdraget i läroplanen – och att inte vara styrd av trendiga lösningar?
- Hur kan vi veta vilka utvecklingsinsatser som svarar mot lokala behov?

Vi upplevde ett behov av ett redskap för kartläggning av undervisningsutmaningar

- Ett redskap som hjälper lärarna att analysera sina konkreta undervisningsutmaningar i relation till läroplanen och kursplanerna?
- Ett redskap som kan ge ledningen *professionsförankrad information* om vilka satsningar som behöver göras (fortbildning – kompetensutveckling – forskning)

Ett möjligt redskap: Systematisk Kartläggning av Undervisningsutmaningar (SKU)

Stockholm Teaching & Learning Studies

ÖREBRO

Inger Eriksson

Sebastian Björnhammer

Ann-Sofie Jägerskog

Undervisningsutmaningar

- Undervisningsutmaningar är sådant som lärare upplever att det är svårt att undervisa om på ett sätt som gör att eleverna utvecklar ett sådant kunnande som ligger i linje med läroplanens intentioner, eller sådant som eleverna återkommande har svårt att lära sig.

SKU-redskapet – generell struktur

Undervisningsutmaningar			
	Långsiktigt mål 1	**Långsiktigt mål 2**	**Långsiktigt mål 3**
Centralt innehåll 1	Inga större utmaningar	Hanterbara utmaningar	Utmaningar som kräver fördjupat arbete
Centralt innehåll 2	Utmaningar som kräver fördjupat arbete	Inga större utmaningar	Inga större utmaningar
Centralt innehåll 3	Inga större utmaningar	Inga större utmaningar	Utmaningar som kräver fördjupat arbete
Centralt innehåll 4	Inga större utmaningar	Hanterbara utmaningar	Utmaningar som kräver fördjupat arbete

Exemplet – Matematiska resonemang

Kartläggningsredskap **Ma Gr - MALL år 7-9**	***Undervisningen**: fungerar bra/ har vissa utmaningar/ har stora utmaningar*				
Långsiktiga mål, Undervisningen ger eleverna förutsättningar att utveckla: **Centralt innehåll:**	förmågan att använda och beskriva matematiska begrepp och samband mellan begrepp	förmågan att välja och använda lämpliga matematiska metoder för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter	förmågan att formulera och lösa problem med hjälp av matematik och värdera valda strategier	förmågan att föra och följa matematiska resonemang	förmågan att använda matematikens uttrycksformer för att samtala om och redogöra för frågeställningar, beräkningar och slutsatser
Taluppfattning och tals användning					
Algebra					
Geometri					
Sannolikhet och statistik					
Samband och förändring					
Problemlösning					

Långsiktigt mål

Centralt innehåll

Exemplet – Föra matematiska resonemang kring tal i bråkform

Kartläggningsredskap **Ma Gr - MALL år 7-9**	***Undervisningen**: fungerar bra/ har vissa utmaningar/ har stora utmaningar*				
Långsiktiga mål, **Undervisningen ger eleverna förutsättningar att utveckla:** **Centralt innehåll:**	förmågan att använda och beskriva matematiska begrepp och samband mellan begrepp	förmågan att välja och använda lämpliga matematiska metoder för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter	förmågan att formulera och lösa problem med hjälp av matematik och värdera valda strategier	förmågan att föra ~~och följa~~ matematiska resonemang	förmågan att använda matematikens uttrycksformer för att samtala om och redogöra för frågeställningar, beräkningar och slutsatser
Taluppfattning och tals användning					
Tal i bråk- och decimalform					

Möjliga risker/fallgropar

FOKUS PÅ ”FEL” SAK

Det matris-tekniska

Att fylla i matrisen

Identifiera ämnesdidaktiska undervisnings-utmaningar

Vad kursplanerna rymmer och inte

Ramfaktorer som ligger utanför den egna kontrollen

PERSPEKTIV

Elevernas möjligheter till lärande
(inte deras begränsningar)

Ett bredare perspektiv snarare än ett alltför snävt perspektiv i identifieringen av undervisningsutmaningar
Vi vet vad som behöver göras snarare än ett

Viktiga nyckar

- Gemensam förståelse av ”undervisningsutmaning” i detta sammanhang
- Tydliggör fokus för arbetet – identifiera utmaningar, inte fylla i matrisen
- Anpassa matriserna så att de blir funktionella
- Skapa i möjligaste mån grupper där undervisningserfarenhet finns
- Att gemensamt våga ”osäkra” den egna praktiken

Varför ett kartläggningsverktyg?

- Hjälper till att fokusera in diskussionerna på utmaningar kopplat till ämnet, dvs ämnesdidaktiska utmaningar
- Hjälper till att ”nyansera”/specificera utmaningarna
- Skapar förutsättningar för en grundad genomlysning av läroplanen

Genomförandeförslag

Fas	Vad	Resurs	Tid
1 - Introduktion	Läs handboken och samtala i grupp utifrån diskussionsfrågorna	Diskussionsfrågor: 1. Hur kan vi hålla fokus på att det är just undervisningen som ska utvecklas?	läsning 1 h+ samtal 1 h
2 - Övergripande scanning	Alla grupper av centralt innehålls ställs i relation till de långsiktiga målen.	Bank av matriser (*vi kan börja bygga en bank som länkas till här*)	1 h
3 - Specifik del	Välj en grupp av centralt innehåll där ni bryter ut alla delar och ställer alla dessa i relation till de långsiktiga målen.		1 h
4 - Vad gör vi och vad kan vi göra?	Utifrån en eller två delar av det centrala innehållet så fokuseras undervisningen.	Vad gör vi nu och hur fungerar det? Har vi några förslag till lösningar (blir det gult?).	1 h
5 - Rapportera iform av lärandeobjektet			
6 - Forskningsanknytning	Ta stöd i tidigare forskning för att identifiera om lösningen går att finna i tidigare erfarenheter eller om det finns behov av att det beforskas ytterligare.	de ämnesdidaktiska nätverken,	

Skriv en utvecklingsplan > Skolans systematiska kvalitetsarbete

Identifierade undervisningsutmaningar och plan för utvecklingsarbete

Beskriv undervisningsutmaningen genom att koppla till långsiktigt mål och centralt innehåll.

- Ex 1 Elevernas förmåga att … i relation till (centralt innehåll eller del av centralt innehåll)
- Ex 2 Elevernas kunskaper om … i relation till (centralt innehåll eller del av centralt innehåll)
- Precisera utvecklingsarbetet genom att formulera att lärandeobjekt
- Vi vill utveckla undervisningen för att skapa bättre förutsättningar för eleverna att utveckla förmågan att …

Varför denna undervisningsutmaning?

- Beskriv varför ni vill jobba med denna undervisningsutmaning

Utvecklingsarbetet – planering

- Beskriv hur ni tänker att ni kan arbeta med den identifierade undervisningsutmaningen. Dela gärna upp planeringen med lämpliga underrubriker. Har ni idéer till lösningar eller planerar för externt samarbete?

Men stöd behövs i början

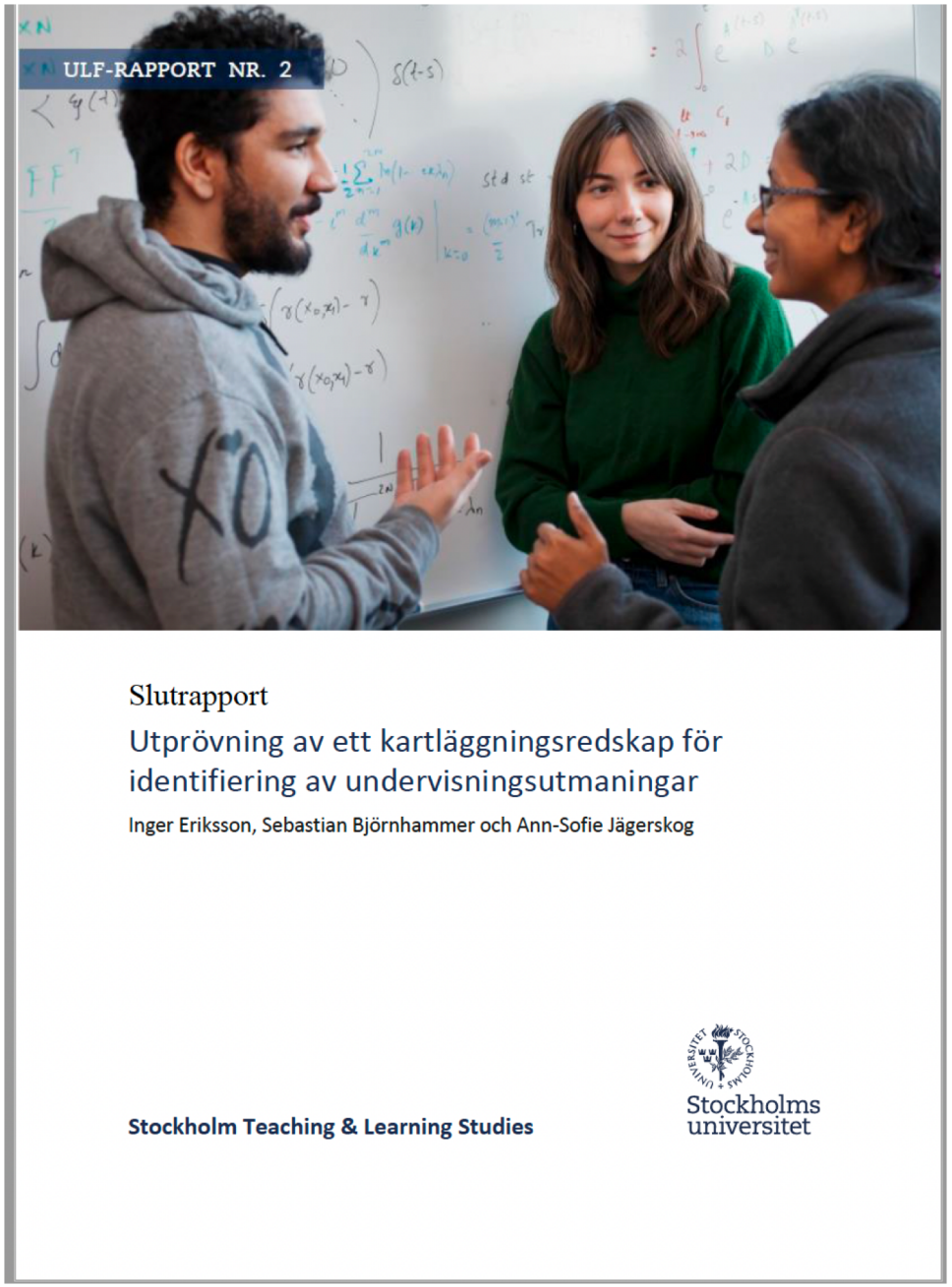
- Förstelärare/lektorer:
  - leder och stöttar lärarna
  - hjälper till att hitta forskning och beprövad erfarenhet
  - förankrar utvecklingsplanerna i skolledningen
  - leder utvecklingsarbetet
  - leder forskningsprojekt som bottnar i identifierade utmaningar

Snart kommer

en bok som ger en mera utvecklad guidning till kartläggning och undervisningsutveckling

Rapport över försöksverksamheten

Referenser

- Eriksson, I., Björnhammer, S. & Jägerskog, A.-S. (2022). *Slutrapport – Utprövning av ett kartläggningsredskap för identifiering av undervisningsutmaningar.* Stockholm Teaching & Learning Studies (STLS) & Stockholms universitet–ULF-avtal.
- Eriksson, I. (2021). Att identifiera problem i undervisningen – en grund för didaktisk skolutveckling. I N. Rönnström & O. Johansson, (red.) *Att förbättra skolor med stöd i forskning Exempel, analyser och utmaningar* (357–378). Natur och Kultur
- Eriksson, I. (2020). Från att veta vad som fungerar till att driva utveckling av undervisningen. I Å. Hirsh & A. Olin (red.), *Skolutveckling i teori och praktik* (187–202). Gleerups.